

Gyurcsány Ferenc, és ami mögötte van (1. rész)

2021 február 09. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Hogyan lett a volt kormányf? egy történelmi bukást követ?en újra a baloldal vezet?je?

Az ?sz?di beszéd nyilvánosságra kerülése után általános volt a vélemény, hogy Gyurcsány Ferenc politikai pályafutása befejez?dött. Tizenöt évvel kés?bb ugyanez a Gyurcsány Ferenc a leger?sebb ellenzéki formáció vezet?je, a baloldali kényszerkoalíció legbefolyásosabb személyisége, az ? döntésén és stratégiáján múlik, hogyan és kikkel fusson neki az ellenzék a jöv?re esedékes országgy?lési választásoknak. Lapunk cikksorozatában arra vállalkozott, hogy magyarázatot találjon arra, miképpen történhetett meg mindez. Kutatómunkánk során arra jutottunk, hogy ehhez négy dologra bizonyosan szüksége volt Gyurcsány Ferencnek: politikusi adottságokra, a mozgalmi múltból gyökerez? hálózatépítési gyakorlatra, kapcsolatrendszerre, az anyagi függetlenség megteremtésére és nem utolsósorban egy, a titkosszolgálatokból, illetve azok környékér?l verbuválódott háttércsapatra. Az els? részben f?ként a fiatal, els? millióit megszerz? Gyurcsány Ferenc tényked?seib?l szemezgetünk, aki mellett már ekkor ott volt Szilvásy György és Bajnai Gordon.

Gyurcsány Ferenc húszéves korában lépett be a Kommunista Ifjúsági Szövetségbe (KISZ), a magyar kommunista állampárt, a Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) ifjúsági szervezetébe.

A pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképz? Karán technika–biológia szakon kezdte meg tanulmányait. A KISZ egyetemi bizottságának a tagja lett, els?sorban rendezvények és diákprogramok szervezésében vett részt. Még ugyanebben az évben, ?sszel az egyetem KISZ-titkárává választják.

Következett a városi KISZ-bizottság, ahol négy évig titkár, majd kilép az országos politika színpadára. 1988-ban Budapesten a KISZ KB f?iskolai tanácsa elnökévé választják, 1989 elejét?l pedig a KISZ KB egyik titkára.

Ekkor, a nyolcvanas évek végén felgyorsultak az események, a pártállam számára vészes sebességgel következett a rendszerváltás. 1989 áprilisában ült össze a szervezet XII. kongresszusa, Nagy Imrének, a KISZ KB els? titkárának köszönt?je szerint azzal a céllal, hogy – az MTI korabeli tudósítása szerint – „a résztvev?k egy ifjúságpárti szocializmus megvalósításáért szövetkezzenek”.

Az észak-koreai szál

Az 1980-as évek végén a formálódó sajtónyilvánosságban komoly vita zajlott az Észak-Koreában megrendezend? nyári Világifjúsági Találkozóról (VIT) és annak költségeir?l. A Fidesz a phenjani kiruccanás ellen volt. Gyurcsány még KISZ-vezérként kiállt a részvétel és annak közpénzb?l való finanszírozása mellett. A Reform cím? lap 1989. április 21-i számának nyilatkozva úgy érvelt, „a phenjani út nem gondtalan üdülés, hanem igenis politikai misszió”. Hozzátette: „negyvenmillió a jelenlegi el?irányzat. (Ez mai áron nagyjából 800 millió forint – a szerk.) Tudjuk, hogy a közvélemény nehezen érti meg, hogy jelenlegi gazdasági helyzetünkben ennyit ad ki a VIT-re a költségvetés. Vannak azonban olyan befektetések, amelyeknek nem mérhet? a közvetlen hozadéka. Ilyen például a m?vészet, s általában a kultúra. Megítélésünk szerint ebbe a kategóriába tartozik részvételünk a nemzetközi fórumokon.” A KISZ-vezér arra is felhívta a figyelmet: „Nem lehet azonban cél, hogy miközben Magyarország fokozatosan nyit Dél-Korea felé, elsorvassza kapcsolatait a KDNK-val!”

A KISZ-ben a megújulást névváltoztatással is jelezni akarták, elhagyták a névb?l a kommunistát, a szocialistát és a baloldalit is, és lett Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség (Demisz). Nagy Imre utolsó els? titkár viszont maradt, ? lett a Demisz elnöke. Sokan jelölték volna Gyurcsányt is, de ? végül csak alelnök lett. A kongresszus el?tt viszont, többek között Bajnai Gordonnal és Szilvásy Györggyel együtt, nyílt levélben sürgette egy új baloldali szövetség létrehozását. Bajnai ekkor egy Unió a Demokratikus Szocializmusért elnevezés? mozgalom ügyviv?je, Szilvásy pedig a KISZ szóviv?je volt.

Havi húszezer

Gyurcsány alig két hónap múltán megvált az alelnöki pozíciótól, arra hivatkozva, hogy „az elitek önmagukkal és a hatalommal vannak elfoglalva, miközben a nyomorúság egyre nagyobb. A reformer nem menekül, a reformer szembenéz” – kommentálta egyes szám harmadik személyben saját lemondását 1989 júniusában.

Azzal, hogy otthagyta a Demiszt, Gyurcsány látszólag a semmibe ugrott. Elbukta havi bruttó 30 ezer forintos javadalmazását – az akkori átlagfizetés durván háromszorosát –, de a még KISZ-esként kapott két és fél szobás lakását megtartotta. Már ekkor jelezte: létrehoz egy saját szervezetet, Új Nemzedék néven. A Népszabadság akkori beszámolója szerint az új mozgalmat a zsámbéki f?iskolán néhány tucat fiatal alapította meg, bejelentve,

hogy az országgy?lési választásokon is el akarnak indulni. Az Origó cikke szerint a mozgalom létrehozásának gondolata Bajnai Gordon 30 négyzetméteres, Bakáts utcai garzonjában merült fel, ahol hajnalig zajlottak „világmegváltó tanácskozások” Gyurcsánnyal és másokkal, például Schiffer Andrással.

Az új mozgalom mögött hirtelenjében megjelent szponzorként egy Váltó Kft. nev? cég, amely havi bruttó húszezres fizetést adott Gyurcsánynak. A hivatalos magyarázatok szerint azért, mert fiatal és innovatív volt, ez pedig megért ennyit. A Váltó tulajdonosa szintén a KISZ egyik vezére, Juhász András volt, akinek a neve a korabeli sajtóban a Dreher-palota állami vagyonkörb?l való kijátszása miatt is el?került. A férfi az 1980-as évek végén szerte az országban cégeket alapított. Az egyik cégének tranzakciója miatt cs?db?ntett és más b?ncselekmények miatt vádat emeltek ellene. Ez volt a türjei Épfu ügye, amire hamarosan visszatérünk.
A Demisz hamar eljelentéktelenedett, de arra még volt ideje, hogy megszabaduljon a vagyonától.

Az új nemzedék

A csillebérci úttör?tábort 1989 júniusának végén – az állami tulajdon önkényes elajándékozási lehet?ségének megsz?nése el?tt pár nappal – a Magyar Úttör?szövetségnek ajándékozták. (Az err?l szóló szerz?dést, amelynek annak idején a „biztonság kedvéért” született egy KISZ-es és egy demiszes változata is, 2004-ben semmisítette meg a F?városi Bíróság. A történetben közvetett módon érintett volt a KISZ-vagyon átmentésében az egyik f? felel?snek tartott Varju László, aki ma már a DK politikusa.) Néhány nap leforgása alatt passzolták el a KISZ KB Duna-parti székházát 950 millió forintért a Magyar Hitel Bank Rt.-nek. A Demiszhez került továbbá az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat, valamint a Hotel Ifjúság Szálloda és Étterem Vállalat. El?bbit hagyták kimúlni, utóbbi pedig 1998-ban az Autó Danubia Kft.-nél kötött ki – olvasható a HVG korábbi összeállításában.

És most ugorjunk kicsit el?re az id?ben! A Gyurcsányékat fizet? Váltó tulajdonosa, Juhász 1990-ben Zalaegerszegen létrehoz egy céget, amely kés?bb megveszi a Zala megyében található Türje községben az Épfut (Épít?ipari és Fuvarozási Vállalat). Az Épfu az adásvétel el?tt cs?döt jelent. Az adásvétel után egyezség születik a hitelez?kkel, ebb?l azonban semmi sem teljesül. Mint kiderült, a cég fizet?képtelensége nem sz?nt meg, s?t apportként el?bb a telephelye, majd minden mozgatható berendezése, anyaga, eszköze és követelése a Váltó Kft.-be vándorol. Ráadásul az Épfu „üzemszervez?, szaktanácsadó szolgáltatást” is rendel a Váltótól több tíz millió forintért, a pénzt ki is fizetik, és még az áfát is visszaigénylik. Az ügyészség ezért cs?db?ntett és más b?ncselekmények miatt vádat emel a Váltó tulajdonosa ellen. Mindez azért is érdekes, mert a cs?db?ntett eszköze a tanácsadás volt, Gyurcsányt pedig hasonló tevékenységért fizette a Váltó. Bizonyára az is a véletlen m?ve, hogy éppen abban a hónapban, amikor Gyurcsányék önálló mozgalomalapításba fognak, 1989 júliusában Türjén megalakítják az Épfu Ifjúsági Szervezetet.

A korábbi KISZ-es, demiszes elvtársak zokon vehették, hogy Gyurcsány önállósodni akar. A korabeli sajtó ugyanis meglep? terjedelemben és gyakorisággal foglalkozott azzal, hogy Gyurcsány nem adta vissza a KISZ-vezet?ként kapott két és fél szobás tanácsi lakását, és hogy ilyen jól fizeti a Váltó. Gyurcsány sokat várhatott az Új Nemzedékt?l, mert az akkori köztelevíziónak nyilatkozva azt mondta – szintén harmadik személyben szólva önmagáról –: „ha Gyurcsány Ferenc veszít, akkor azt hiszem, félre kell állnia”. Azt is kinyilvánította, hogy az állampárttól, az MSZMP-t?l nem akar elhatárolódni, és meg akarja tartani párttagságát.
Az Új Nemzedék – akárcsak az MSZMP – hamarosan megsz?nt. Gyurcsány ekkoriban személyes válságba került, és bukását azzal magyarázta, hogy nem állt ki elég határozottan az ellenzékiek, így a Fidesz jogos követelései mellett.

A volt miniszterelnök életrajzában az ezután következ? hónapok eléggé zavarosak. A Debreczeni József-féle könyvb?l úgy t?nik, mintha ? is csak egy egyszer? munkanélküli lett volna a rendszerváltás idején. Holott kevés munkanélküli rendelkezhetett akkoriban olyan mozgalmármúlttal, szervez?készséggel és kapcsolatrendszerrel, mint ?. Azt nem tudni, hogy a Váltóval való kapcsolat hogyan és miért sz?nt meg. Mindenesetre 1989 decemberében Gyurcsány már tudja, hogy a következ? hónaptól ismét lesz fizetése. Debreczeni szerint „mindebben a véletlen és régi ismer?se van a segítségére: Kerékgyártó István”. Neki köszönhet?en kerül a befuccsolt mozgalmárkodás után a Creditum Kft.-hez.

Az els? közös munkahely

Gyurcsány és Bajnai között ez újabb kapcsolódási pont. A Creditumot ugyanis többek mellett Komlós János, az ismert ávós, humorista fia, valamint Bajnai Gordon apja alapítja meg, egy évvel Nagy Imre újratemetése el?tt, a társasági és átalakulási törvények megszületése pillanatában, a privatizáció legelején. A Heti Válasz Bajnai

családot bemutató cikke szerint a Creditum alapítói körében ott volt az akkori állam – az Általános Vállalkozási Bank, a Kisvállalkozási Bank és egy takarékszövetkezet révén –, a cég pedig rögvest jogot kapott arra, hogy külföldieknek tanácsadó szolgáltatást nyújtson, f? profilja a privatizációs tanácsadás lett. Gyurcsánynak ez az új állás szélesítette ki a horizontot. A HVG 1996-os cikke szerint ennek révén vált az Állami Vagyonügynökség képvisel?jévé több cégben és lett a balatonaligai volt pártüdül? privatizációjának el?készítésében konzulens.

A Creditum volt Bajnai Gordon els? munkahelye, és együtt dolgozhatott Gyurcsánnyal. Az lett volna természetes, ha Bajnai ajánlja be – az apján keresztül – a céghez Gyurcsányt, elvégre akkoriban együtt is fociztak. A hivatalos életrajz szerint azonban „mindketten úgy emlékeznek, hogy csak hónapokkal Gyurcsány alkalmazása után találkoztak ismét a Creditumban”.

Két évre rá Gyurcsány ismét önállósodik, saját céget alapít, az Altust, ahová Bajnait is hívja, de ? inkább a Wallishoz szeg?dik. Az akkori, nyilvános dokumentumok szerint az Altus 60 százalékának Gyurcsány, 40 százalékának pedig volt mozgalmi társa, a Szegedr?l indult Molnár Attila a tulajdonosa. A HVG 1996-os cikke szerint azonban az alapt?ke több mint egynegyedét a cég által vezet? tanácsadóként foglalkoztatott két személy, a Taurus Gumiipari Vállalat egykori két nagyágyúja jegyezte. (A „részstróman” bevonására azért lehetett szükség, mert a befolyásos pártállami személyiségeket így lehetett a cégben elbújtatni.) Segít?társként ekkor felbukkan Kiss Elemér neve, a környezetvédelmi tárca kevéssel azel?tt elbocsátott közigazgatási államtitkára, aki egészen a Horn-kormány megalakulásáig az Altusnak dolgozott.

Összefoglalva az eddigieket: Gyurcsány, a bukott kommunista pártállam egyik országos ifjúsági szervezetének vezet?je saját mozgalmat hoz létre, ahol egy kés?bb cs?db?ntett miatt elítélt, volt KISZ-es vállalkozó pénzeli. Majd hirtelen munkanélküli lesz, KISZ-vezérként kapott lakását megtartva. Rövid id? múlva a hálózat a szárnyai alá nyúl, privatizációs tanácsadóként alkalmazzák. Néhány év múlva pedig saját céget hoz létre, ismét csak a pártállam befolyásos személyiségeivel. Vagyis az állampárti hálózat átmentette a gazdaságba a kapcsolatait, külföldiekkel is bizniszel, amib?l a fiatal Gyurcsány és Bajnai is hasznot húz.

Szilvásy segít? keze

Gyurcsány az Altus megalapításakor is számíthatott a hálózat segítségére. Az Apró család el?tt els? számú szövetségese Szilvásy György, aki az utolsó pártállami kabinetben miniszterhelyettes volt, a rendszerváltó Antall-kormány pedig helyettes államtitkárnak nevezte ki. Gyurcsány és Szilvásy már a KISZ-ben is jól ismerte egymást, a KISZ egyetemi és f?iskolai bizottságának elnöki székében ugyanis Szilvásy került volna sorra, de megbeszélték, hogy mivel „Feri már annyira feljött”, a kedvéért visszalép. Kettejük között kapcsolódási pontot jelent Szilvásy egykori KISZ-es beosztottja, Rákosi Ferenc, aki kés?bb Gyurcsány miniszterelnöki stábjában is helyet kap. Rákosi egyébként kvázi megfigyel?ként, esetleg az állampárti belügy tájékoztatására jelen volt a Fidesz alapításakor is – derül ki Pünkösti Árpád 1999-ben a Népszabadságban közzétett „Szepl?telen fogantatás 2.” cím? írásából. Pünkösti Rákosit az Altus vezet? tanácsadójaként említi. Szilvásy és Rákosi szoros kapcsolatát mutatja, hogy kés?bb párosban még teniszkupát is nyertek a Miniszterelnöki Hivatal által üzemeltetett Tabáni Teniszcentrumban.

Az Altus kezdeti id?szakára esik két vitatott ingatlanügylet, a Szalay utcai és a balaton?szödi ingatlanvásárlás. Az Altus cége 1994 januárjában szerezte meg a két ingatlant, sajátos konstrukciójú bérleti, illetve lízingszerz?déseket kötve a magyar állammal, közelebbr?l az azt képvisel? Miniszterelnöki Hivatallal. Szilvásynak kulcsszerepe lehetett ezekben az ügyletekben. A már említett Debreczeni-könyv szerint nemcsak eladó, hanem tippadó is lehetett. Ráadásul a felesége ez id? tájt már az Altusnál dolgozott „válságmenedzserként”. Az összefonódást a két érintett, Gyurcsány és Szilvásy is cáfolni próbálta.

S?t, el?bbi a HVG-nek 1993-ban úgy emlékezett vissza, „tök véletlen volt”, hogy a balatonaligai pártüdül? eladása kapcsán egy tárgyaláson találkoztak. „Természetesen örültünk egymásnak, mert az mindig jó, ha lehet valakit ismerni” – emlékezett vissza Debreczeninek Gyurcsány.

Jó bizony. Itt pedig a szerepl?k már régóta és nagyon is jól ismerték egymást. A pártállam idején, a privatizáció legelején a jól értesült régi kommunisták létrehoznak egy vagyonátment? hálózatot, amelynél Gyurcsány és Bajnai is munkába áll. Szilvásy felelt a rendszerváltást követ?en az államigazgatásban a volt pártingatlanok értékesítéséért. Szilvásy embere megbízást ad a Creditumnak az aligai üdül? eladására, aminek lebonyolítását Szilvásy régi KISZ-es ismer?se, Gyurcsány intézi. Mindeközben az aligai üdül? igazgatója az állampárt egykori instruktora, az ? felesége a szállodaigazgató, egykori párttitkár a gazdasági igazgató, pártközponti ember az üzemeltetési igazgató.

Iroda a Mehben

Nem ez volt az egyetlen közös biznisz abban az id?ben. Gyurcsány cége készített tanulmánytervet a Miniszterelnöki Hivatalnak a Magyar Televízió székházáról, valamint dolgozott a kormányzati negyed el?készítésén, a Sándor-palota kormányzati hasznosítása kapcsán. Cége, az Altus – az alapítást követ?en alig egy évvel – már a Miniszterelnöki Hivatal (Meh) épületében bérel irodát. Abban az épületben, ahol a Szalay utcai ingatlanról és az ?szödi üdül? eladásáról szóló privatizációs kiírások készülnek, amely közbeszerzéseken Gyurcsány cége fut be. Hiába a nyilvános meghirdetés, Gyurcsány nyilvánvalóan információs el?nyben lehetett a többi, lehetséges érdekl?d?vel szemben. A közös érdekeket mutatja Szilvásy kés?bbi karrierje is, aki állami alkalmazottként 1998-ig azt a cégbirodalmat bízta meg, amelynél 1998-ban elhelyezkedett, és ahonnan 2002-ben ismét visszatért az államigazgatásba.

Bár Gyurcsány a fent említett módszernek köszönhet?en már 1994 el?tt is felhalmozott vagyont, és sikerrel használta fel az ifjúkommunista mozgalmi múltból származó szervez?képességét és kapcsolatrendszerét, f?ként Szilvásy György segítségét, még közel sem volt az a privatizációs nagyágyú, mint amilyenné az Apró családba való befogadtatásával vált. Ezt illusztrálja a Gép- és Technológiaszerel? Rt. 1994-es magánosítása, amely csúfos kudarcnak bizonyult. A céget jócskán áron alul szerezték meg, a következ? évben azonban meg kellett szüntetni a tevékenységét és kirúgni a dolgozókat. Erre így emlékezett vissza Gyurcsány: „mert bizony az embereket el kell bocsátani. A társaság eszközeit értékesíteni kell, és menteni, ami menthet?. Megmenteni legalább annyit, amennyivel bele lehet vágni a következ? üzletbe”.

Folytatjuk…

www.magyarnemzet.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló